

Rakuunamäen rantaraitin ympäristön hoitosuunnitelma 2026–2036

Sisältö:

1. Alueen sijainti ja kuvaus
2. Metsänhoidosta yleisesti
3. Kohteen hoidon tavoitteet
4. Kohteen hoitotoimenpiteet
5. Viheranalyysi
6. Monimuotoisuustarkastelu
7. Puustotiedot ja metsän kunnossapitoluokat
8. Hoitosuunnitelma pienalueittain
9. Osallisuus ja vuorovaikutus
10. Arvioitu aikataulu ja työmenetelmät
11. Kaavat ja luvat

LIITTEET:

1. Upseerikerhon rannan monimuotoisuuden kannalta tärkeät kohteet
2. Marssitien rannan monimuotoisuuden kannalta tärkeät kohteet
3. Rakuunamäen rantaraitti hoitosuunnitelma karttaliite: Marssitien ranta
4. Rakuunamäen rantaraitti hoitosuunnitelma karttaliite: Korkkitehtaan ranta / Fazer
5. Rakuunamäen rantaraitti hoitosuunnitelma karttaliite: Pumppuhuone / Upseeritie
6. Rakuunamäen rantaraitti hoitosuunnitelma karttaliite: Upseeritie / Kasarmikatu

1. Alueen sijainti ja kuvaus

Rakuunamäen alue sijaitsee Lappeenrannassa noin kahden kilometrin päässä keskustasta.

Alueen pinta-ala on noin 4 hehtaaria.

Alue sijoittuu Sunisenlahden ja Rakuunamäen asuinalueen väliin ja siihen sisältyy myös osia Korkkitehtaanrannasta. Alueella kulkee rantaa mukaileva suosittu Rantaraitti. Alue rajautuu laajasti asutukseen.

Alueella on myös merkittävä määrä kunnallistekniikan verkostoa. Metsäalueet vaihtuvat luontevasti rakennettuihin puistoihin

2. Yleisesti metsänhoidosta

Alueen hoidolla pyritään ylläpitämään puuston elinvoimaa ja siten pitkittää sen elinikää. Elinvoimainen puusto lisää viihtyvyyttä ja edistää alueen virkistyskäyttöä ja turvallisuutta. Se myös ennalta ehkäisee laajamittaisten metsätuhojen muodostumisen. Elinvoimaisen puuston hoito on taloudellisempaa. Puun kaadot voidaan toteuttaa harkitummin. Esimerkiksi kaatosuunnat ovat epävarmempia heikkokuntoisella puustolla.

Yllä olevan puuston lisäksi hoidetaan alikasvosta. Pyrkimyksenä on kasvattaa alikasvoksesta uusi puusukupolvi tulevaisuutta silmällä pitäen. Puustoa pyritään kasvattamaan ns. eri-ikä rakenteisesti eli alikasvosta ja yllä olevaa puustoa yhtäaikaaisesti. Eri-ikäisrakenteisessa metsässä on kaikenkokoisia puita. Jos kumpaakaan kasvatusjaksoa ei hoida, puusto riukuuntuu, latvusto supistuu, siemennyskyky heikkenee ja puuston eliniän odote laskee.

Tonttien läheisyydessä pyritään lisäämään tonttien valoisuutta ja helpottamaan kiinteistöjen hoitoa. Vastaavasti tontin reunojen suojavaikutusta voidaan parantaa tekemällä peittävälle latvustolle lisätilaa. Halutessaan asukkaat voivat tonttien rajassa pidättäytyä hoidosta ja painottaa luonnonmukaisempaa hoitoa.

Hoidettavalle alueelle jätetään myös luonnontilaisia osuuksia. Nämä vahvistavat alueen monimuotoisuutta toimien peitteisinä siirtymäreitteinä ja piilopaikkoina riistalle ja linnustolle. Ne myös tarjoavat varjoa ja kosteutta hyönteisille ja muille pieneliöille. Peitteisyys ja alueen käsittelemättä jättäminen lisää metsän tuntua. Maisemallisesti se pehmentää metsänkäsittelyn muutosvaikutusta ja nopeuttaa maaperän elpymistä.

Hoidettujen ulkoilureittien ympäristössä kiinnitetään huomiota liikkujien turvallisuuteen. Turvallisuusriskejä voivat aiheuttaa mm. putoavat oksat, reitille tulevat oksat, heikot risteysalueen näkyvyydet ja reitille kaatuneet rungot. Erityistä huomiota on kiinnitettävä alueilla, joissa asukkaat liikkuvat pyörillä tai sähkökäyttöisillä kevytkulkuneuvoilla. Turvallisuuden tuntua voi lisätä myös syventämällä näkyvyyttä metsäalueen sisälle. Tämä voi olla tarpeen pimeillä tai heikosti valaistuilla alueilla.

3. Kohteen hoidon tavoitteet

Alueen hoito on monitavoitteista, jossa huomioidaan rantaraitin käyttäjät ja muut alueen toimijat, viihtyisyys, luontoarvot, turvallisuus ja metsänuudistuminen.

Pitkäaikaisen hoidon tavoitteena on varautua metsiin kohdistuviin mahdollisiin tuhoihin (esim. hyönteis- tai myrskytuhot). Käytännössä se tarkoittaa, että metsät pidetään monilajisena ja monikerroksisena. Puustoa uudistetaan vähitellen luontaisesti.

Tavoitteenamme on ylläpitää ja lisätä alueen monimuotoisuutta. Monimuotoisuutta vaalitaan jättämällä hoitamattomia alueita. Tämä tuo myös vaihtelua hoidetun ja hoitamattoman lähimaiseman välille. Lisäksi rakennamme risuaidanteita sopiviin paikkoihin. Risuaidanteita on mahdollista uudelleen täyttää seuraavan hoitokierroksen yhteydessä. Jätämme alueelle maalahopuustoa sekä teemme tekopötkkelöitä.

Alueen hoidon yksi tavoite on parantaa rantaraitin ja muiden kulkuväylien turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Turvallisuuden parantaminen koskee heikkokuntoisten yksittäisten puiden poistoa, raitin laidoissa kasvavan haittaavan vesakon poistoa, risteys- ja mutka-alueiden näkemäalueiden avausta ja reittien laidassa kulkevan valaistuksen ympäriltä haittaavaa puuston poistoa. Turvallisuuden tuntua voi lisätä myös syventämällä näkyvyyttä metsäalueen sisälle. Alueen olemassa olevia rakenteita mm. penkit, pyöräteline on tavoite huoltaa ja uudistaa. Tenniskentän ja Upseerikerhon läheisyyteen rakennetaan nojailukaide, josta voi ihailla kaunista Saimaa näkymää.

Taajamametsissä pyrimme peitteiseen puuston kasvatukseen. Tavoitteenamme on hoitaa alempaa puukerrosta, niin että niistä kehittyisi tulevaisuudessa elinkelpoisia puuyksilöitä.

Alueella on olemassa olevaa metsäistä niittyä. Pyrimme hoitamaan olemassa olevia niittyjä, pitämällä ne avoimena puustosta. Tavoitteenamme on saada niittyaluetta laajennettua.

4. Kohteen hoidon toimenpiteet

Puustonhoito

Hoito kohdistuu erityisesti alempaan kasvillisuuskerrokseen, jossa valitaan kasvupaikalle luontaisesti parhaiten menestyvät taimiyksilöt (=pienpuustonhoito). Pienpuustonhoidossa suositetaan monipuolaisuutta ja jäävän puuston tiheyttä vaihdellaan, jotta saadaan vaihteleva maisemakuva. Alikasvoksesta kehittyy uutta puustoa tulevaisuutta ajatellen. Hoidon myötä alikasvos saa lisää valoa ja elintilaa. Elinvoimainen puusto säilyy pidempään ja mahdollistaa puustolle pitkän kiertoajan. Pienpuustonhoitotyö tehdään mm. rantaraitin varressa, Korkkitehtaan rannassa (matonpesupaikan, leikkipuiston ja sataman ympäristössä) ja Upseerintien rinteessä.

Rantaraitin ja kulkureittien läheisyydestä poistetaan yksittäiset vaaralliset ja huonokuntoiset puut.

Kohteessa tehdään pienialaisia maisenavauksia Saimaalle. Maisemanavaukset on suunniteltu paikkoihin, joissa on jo luonnostaa harvempaa puustoa. Osa maisemanavauksista on olemassa olevien penkkien läheisyydessä.

Upseerikerhon kohdalla, Upseeritien itäpuolella olevassa rinteessä kasvavaa tiheää mäntykoivumetsää harvennetaan. Harvennuksen tavoitteena on parantaa jäävän puuston elinvoimaisuutta ja saada valoa pohjakerrokseen.

Alueen hakkuutähteet kerätään pois, mikä edistää liikkumista ja alueen käytettävyyttä.

Jalojen lehtipuiden istutus

Alueella on pienialaisia alueita, joissa ei kasva kehityskelpoista puustoa. Kasvava puusto on pääsääntöisesti vesasyntyistä vaahteraa ja pihlajaa. Näille alueille on mahdollista istuttaa jaloja lehtipuita. Puut merkataan maastoon, niiden kehitystä tarkkaillaan ja hoidetaan tarpeen mukaan.

Luonnon monimuotoisuus

Alueelle jätetään lahoppua edistämään luonnon monimuotoisuutta ja tehdään tekopötkkelöitä. Osa kaadetusta puuaineksesta hyödynnetään risuaidanteina, jotka lisäävät elinympäristöjä eri lajeille ja samalla vähentävät metsätraktorilla ajoa herkimmillä alueilla. Risuaidanteiden sijainniksi on ajateltu Upseerintien kohdalla olevaa rinnettä, asutuksen ja niittyalueen välillä. Risuaidanteita on mahdollista uudelleen täyttää seuraavan hoitokierroksen yhteydessä.

Käsittelyalueelle jätetään myös hoitamattomia ja luonnontilaisia osuuksia, jotka vahvistavat monimuotoisuutta ja luovat vaihtelua hoidettuun maisemaan. Rantaan jätetään käsittelemätön suojavyöhyke.

Niittyalueiden hoito

Alueella on luonnostaan muutamia pienialaisia niittyjä. Niityt pyritään pitämään puustosta avoimena. Niittyjä on mahdollista yhdistää, poistamalla niiden väliseltä alueelta pienpuustoa.

Niittyalueella mahdollista tehdä kausiniittoa ja vieraslajien poistoa, esim. Marssitien ja Saiman välinen niittyalue.

Rakenteiden kunnossapidon parantaminen

Rantaraitin varressa on useita penkkejä, joiden ympäristö niitetään. Penkkien alle tuodaan kivituhkaa, joka ehkäisi kasvillisuutta. Tenniskentän kohdalle raitin laitaan asennetaan nojailukaide, jonka kohdalta aukeaa komeat maisemat Saimaalle. Upseerikerhon rinteestä poistetaan kaikki puurunkoinen kasvillisuus, joka mahdollistaa istutetun viheralueen hoidon ja kehittämisen myöhemmin.

Hoidon toteutus

Hoitotoimenpiteet ajoittuvat seuraavalle kymmenelle vuodelle.

Suunnitelman mukaisia pienpuuston hoitotoita tehdään säännöllisesti, hoitoa toistetaan 3 vuoden välein. Huonokuntoisia puita on mahdollista poistaa tarpeen mukaan. Istuttujen taimien kasvua turvaavia toimenpiteitä jatketaan tarpeen mukaan, kunnes taimet saavuttavat riittävän etumatkan.

Suunnitelmaa päivitetään tarvittaessa vuosien 2026–2036 aikana.

5. Viheralueanalyysi

Rakuunamäen rannassa kulkee suosittu ulkoilureitti: Lappeenrannan rantaraitti. Raitti on osittain valaistu ja siinä on tietyiltä osin talvikunnossapitoa. Raitilla kulkee liikkuja jalan ja pyörällä. Kesäisin korkkitehtaanrannassa käy uimareita. Rantaraitin ympäristössä on kulttuurihistoriallisia arvoja. Käsittelyalue on pääasiassa rinteessä ja lähellä rantaa.

Käsittelyssä huomioidaan erityisesti:

- Maisema-arvot, kulttuurihistorialliset arvot, puistomaisuus, monimuotoisuus, kiinteistöjen ja rakenteiden ylläpito, turvallisuus (näkymäalueet, huonokuntoiset puut), virkistyskäyttö ja viihtyisyys.

	Kaupungin omistamat metsät		Kaupungin omistamat puistoalueet
	Ulkoilureitti		Valtion ja yksityisten omistuksessa olevat viheralueet
	Kallioalue		Peltoalueet tai muu avoin alue
	Tontin reunan vaikutusalue		Rakennetut alueet
	Virkistyspalveluiden ja toiminnan alue		Tiet
	Arvokas rantametsä		Rautatie
	Viherysteys		Vesi
	Liito-oravan elinympäristö		Tarkastelualueen raja
	Lepakon elinalue		
	Näkymäpaikka		
	Kulttuurihistoriallinen alue		

6. Monimuotoisuustarkastelu

Kuten keskustan osayleisasemakaavan luontoselvityksessäkin todettiin 2016, luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävät kohteet ovat Marssitien kohdalla sijaitseva leppävaltainen lehto, Pumppuhuoneen kohdalla alkava rinnelehto sekä Upseeritie 10 kohdalla sijaitseva niittykohde ja siitä jatkuva lehtomainen kangasmetsä.

Kasvistoltaan alue on pitkälti tunnusomaista lehtolajistoa kuten lehtopähkämöä, tummasyyläjuurta, mustakonnanmarjaa, vuohenputkea sekä joitakin tuoreen kankaan lajeja. 2014 mainituista uhanalaisista kasvilajeista vuonna 2026 alueella ei havaittu kelta-apilaa, mutta ketoneilikka ja ojatädyke löydettiin. Vuonna 2014 huomionarvoisina mainittuja idänukonpalkoa tai rohtomesikkää ei myöskään havaittu 2026 maastokäynneillä, mutta lajisto on silti monipuolista lehto- sekä niittylajistoa. Linnustoltaan alue on moninainen ja siksi metsän monipuolisuuden säilyttäminen on tärkeää. Laji.fi mukaan alueella on vuonna 2025 havaittu uhanalainen valkoselkätikka ja 2024 kivitasku. Alueella on havaittu useita sieppo-, tiais- ja kerttulajeja. Kirjosieppo, sirittäjä, sinitiainen, talitiainen, satakieli, mustapää ja lehtokerttu havaittu 26.6.2026. Erityisesti kertut viihtyvät paremmin lehtojen pensaskerroksessa, kun taas tikat (käpytikka havaittu 25.6.) suosivat avointa metsää. Ojatädykekasvustoja havaittiin tasaisesti pitkin rantaa.

Metsäkohteet voidaan harventaa valikoiden muutaman vuoden välein, jotta metsän avoimuus säilyy. Suositellaan suosittavan eri-ikä rakenteisuutta ja työn toteuttamista metsurityönä, jotta pensaskerroksen kasvillisuus säilyy mahdollisimman hyvänä. Harventaessa suositellaan jätettäväksi muutamia maalahopuita lisäämään luonnon monimuotoisuutta.

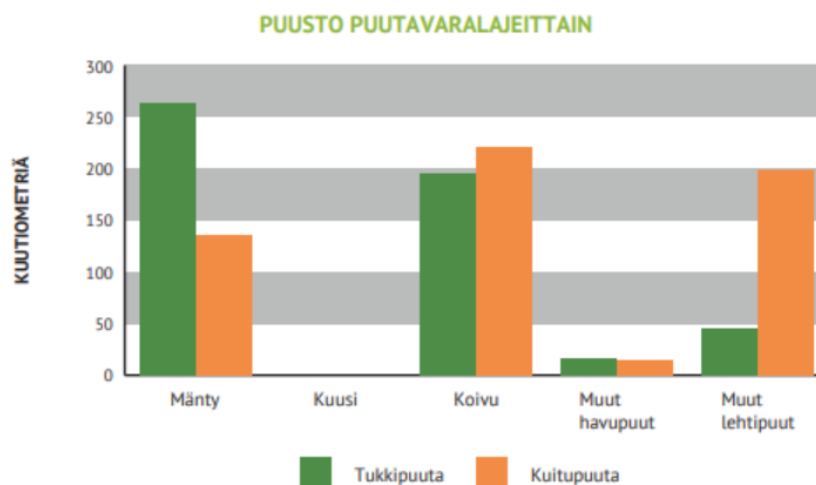
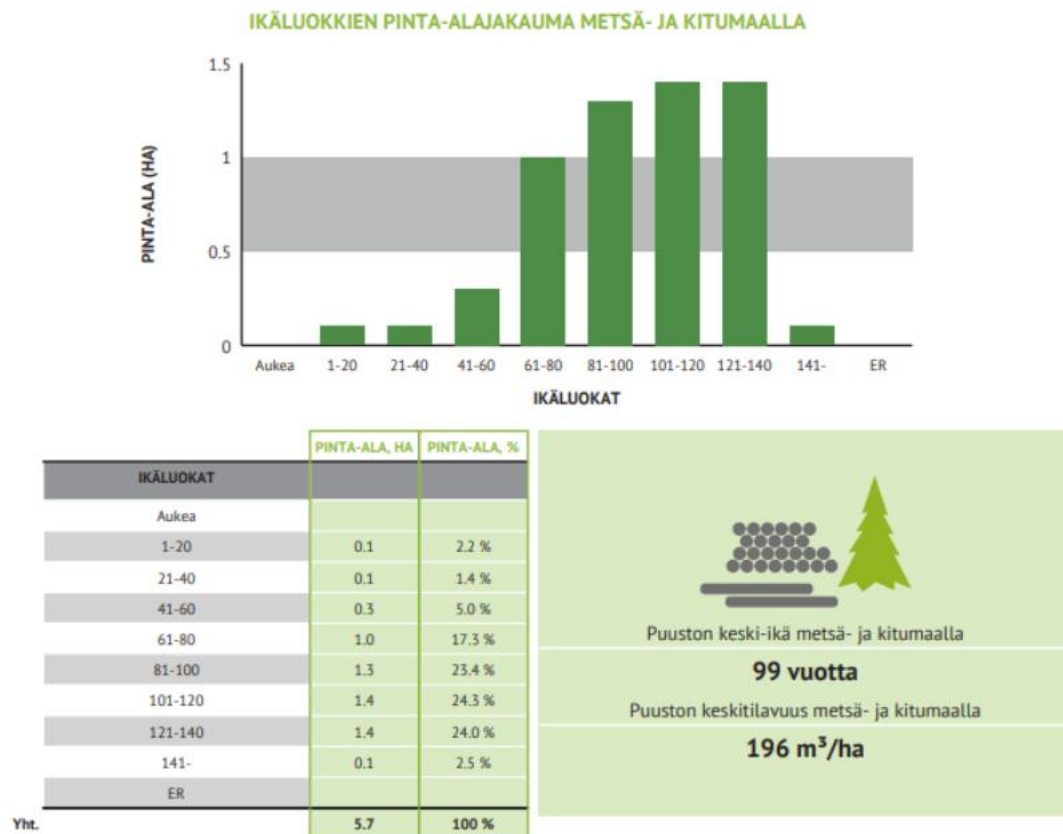
Niittykohteelta voidaan poistaa pienpuustoa, jotta saadaan aluetta laajennettua myös rannan puolelle polkua. Suositellaan tehtäväksi metsurityönä; huomioitava sekä varottava keto- ja harjaneilikoiden esiintymiä. Niittykohteen yläpuolelta sekä Upseeritie 8 poistettava pienpuusto voidaan osittain kerätä risuaidoiksi pölyttäjien sekä muiden hyönteislajien monimuotoisuutta tukemaan. Risuaitojen muodostusta voidaan harkita myös metsäkohteille resurssien mukaan.

Marssitie 15 -9 kohdalla sijaitseva laaja niittyaukea on potentiaalisesti hoidettuna hyvä ja monipuolinen niittykohde, mutta sitä uhkaavat lupiinit. Kausiniitto keväällä ylläpitäisi niittymäsyöttä ja lisäisi luonnonarvoja alueelle.

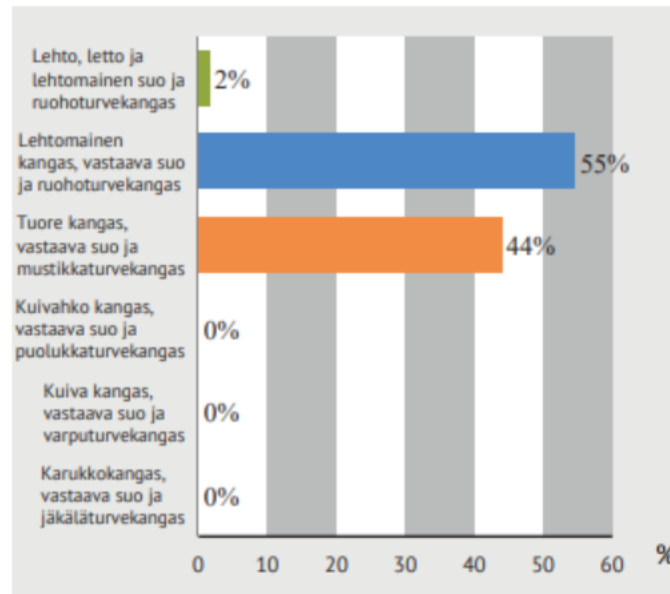
Alueen tärkeimmät monimuotoisuuskohteet ovat kuvattu hoitosuunnitelman liitteissä 1 ja 2.

7. Puustotiedot

Puusto on pääasiassa varttunutta puistometsää, joka on ollut aktiivisessa hoidossa pitkään. Alue on aiemmin ollut puistomainen ja siten puulajikirjo on hyvin monipuolinen ja alue on suhteellisen avonainen.

METSÄMAAN KASVUPAIKAT

PUUSTON JA MAAPERÄN HIILIVARASTO

	NYKYPUUSTO	2030	2035	2040	2045
Puuston hiilivarasto, t CO ₂	2009	2084	2159	2233	2302
Maaperän hiilivarasto, t CO ₂	2828	2866	2887	2904	2915
Yht. t CO₂	4837	4950	5046	5138	5217

Alueen metsien kunnossapitoluokat

Käsittelyalueella olevat hoitoluokat:

M1.2 Virkistyskäytöltään merkittävä arvometsäalue Arvometsät ovat erityisen arvokasta maisemaa, kulttuuriperinnettä, luonnon monimuotoisuusarvoja tai muita maanomistajan määrittämiä erityisiä ominaispiirteitä edustavia metsäalueita tai niiden osia taajamassa tai sen ulkopuolella.

M1.3 Kulttuurihistoriallisilta arvoiltaan merkittävä arvometsäalue Arvometsät ovat erityisen arvokasta maisemaa, kulttuuriperinnettä, luonnon monimuotoisuusarvoja tai muita maanomistajan määrittämiä erityisiä ominaispiirteitä edustavia metsäalueita tai niiden osia taajamassa tai sen ulkopuolella.

M2 Lähimetsä Lähimetsät ovat oleskeluun, leikkiin, kauttakulkuun, ulkoiluun, liikuntaan ja sosiaaliseen kanssakäymiseen varattuja asuinalueiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevia metsiä, joiden käyttö on päivittäistä.

8. Kohteen hoitosuunnitelma pienalueittain

Yleisiä metsänhoito-ohjeita käsittelyalueella:

1. Alueen hakkuutähteet kerätään pois (edistää liikkumista alueella).
2. Alueelle jätetään lahoppuuta luonnon monimuotoisuutta edistämään. Tehdään tekopökökelöitä ja risuaidannetta.
3. Jäävän puuston tiheyttä vaihdellaan työn edetessä (luo vaihtelevaa maisemakuvaa)
4. Suositaan jalopuita ja lehtipuustoa

Alueen hoitoa on kuvattu tämän suunnitelman karttaliitteissä 3–6.

9. Osallisuus ja vuorovaikutus

Alueen asukkaat ovat esittäneet metsänhoitotoiminpiteitä sähköpostilla sekä Rakuunamäellä pidetyssä asukastilaisuudessa (25.4.2025). Asukkaita on kuultu myös maastokatselmuksessa. Tämä hoitosuunnitelma on osa lautakunnan hyväksymää metsätyöohjelmaa 2024.

Suunnitelman tekeminen on aloitettu verkkokyselyllä 13 – 27. 5. 2026. Kyselystä tiedotettiin maastotiedotteilla, verkkojulkaisulla sekä sosiaalisen median alustalla (Instagram). Lisäksi tieto on jaettu erikseen asukasraadille sekä asukkaille, joiden tontti rajautuu hoidettavaan alueeseen. Kysely toteutettiin osana uuden asukasosallisuuden pilottivaihetta metsäpalveluiden kehityksessä.

Kyselyn avulla kartoitettiin alueen käyttäjien toiveita ja mahdollisia huolia alueen hoitoa koskien. Kyselyyn vastasi 128 henkilöä.

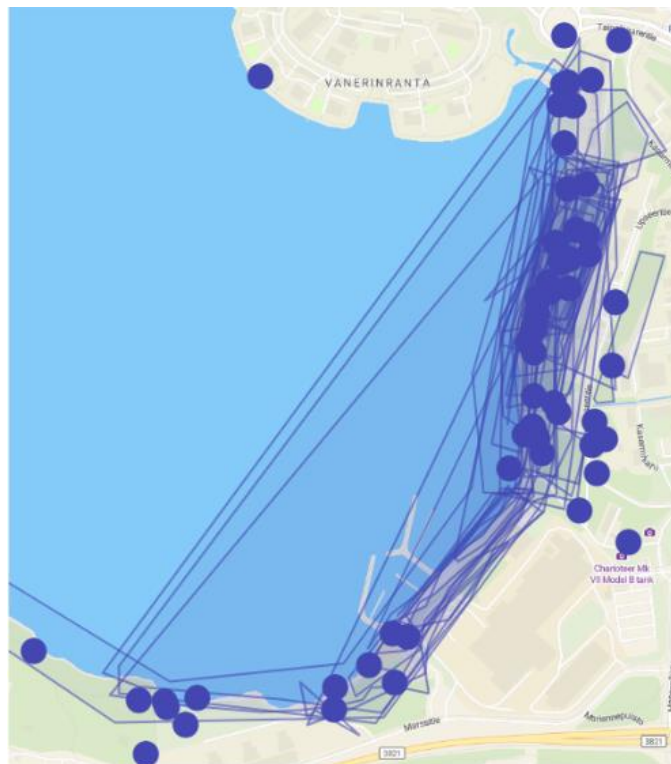
Tärkeimmiksi teemoiksi alueella nimettiin maisemat, ulkoilumahdollisuudet ja rauhallisuus.

Toiveissa luonnon säilyttäminen ensisijaisena lähtökohtana

Suurin osa vastaajien näkemyksistä korostaa metsäalueen merkitystä päivittäisenä lähivirkistysympäristönä, jossa keskeisiä arvoja ovat luonnonmukaisuus, rauhallisuus ja monimuotoinen kasvillisuus. Alueen koetaan toimivan sekä ulkoilu- ja kulkureittinä että viihtyisänä oleskelupaikkana, erityisesti rantavyöhykkeen ja uimapaikkojen osalta. Yleisesti toivotaan, että alue säilyy mahdollisimman luonnontilaisena, eikä sitä rakenneta tai muokata liikaa.

Käsittelytarpeet kohdistuvat paikallisesti erityisesti pusikoituneisiin kohtiin, rinteisiin ja kulkureittien varsille, joissa toivotaan hillittyä siistimistä, näkyvyyden parantamista ja turvallisuuden lisäämistä. Vesistönäkymien avaamista pidetään paikoin toivottavana, mutta samalla puuston ja metsämäisen ilmeen säilyminen nähdään tärkeänä. Hoitotoimenpiteiltä odotetaan maltillisuutta: huonokuntoisia puita voidaan poistaa ja kasvustoa harventaa paikoitellen, mutta laajoja raivauksia ei toivota.

Lisäksi esiin nousee tarve kunnossapidon parantamiseen, kuten polkujen, valaistuksen, rakenteiden sekä yleisen siisteyden osalta. Kokonaisuudessaan vastauksissa korostuu tasapaino luonnonarvojen säilyttämisen, alueen käytettävyyden ja turvallisuuden välillä.

Hoitosuunnitelmassa on hyödynnetty kyselyn avulla saatua paikallistietoa ja havaittuja metsänhoidon tarpeita. Asukkailla on mahdollisuus arvioida ja kommentoida suunnitelmaa vielä ennen lopullisten päätösten tekemistä.

10. Arvioitu toteutusaikataulu ja työmenetelmät

Työt alueella on tavoitteena aloittaa syksyn 2026 aikana. Töiden toteutusta tehdään osa kerrallaan, tavoite että koko alue olisi hoidettu v. 2027 loppuun mennessä.

Pienpuustoa poistetaan manuaalisesti metsurityönä. Pienpuustossa poistettu puuaines ajetaan pois alueelta metsätraktorilla. Osasta hankalasti poistettavasta puuaineksesta tehdään risuaidanteita, jotka lisäävät alueen monimuotoisuutta ja samalla pystymme vähentämään metsätraktorilla ajoa herkimmillä metsän alueilla. Työn toteutusajankohta valitaan niin, että maanpinta vaurioituu mahdollisimman vähän.

Upseerikerhon kohdalla, Upseeritien itäpuolella oleva männikkökoivikko metsän harvennus voidaan toteuttaa metsäkone-metsuri yhteistyönä. Metsäkone työskentelee tieltä käsin. Rinteeseen ei ole tarve mennä metsäkoneella.

Niittyjen kausiniittoja ja vieraslajien poistoa tehdään mahdollisuuksien mukaan.

11. Asemakaavatilanne

Rakuunamäen pienalue on asemakaavassa osoitettu lähivirkistysalueeksi (VL)

Puisto.

Korttelipuisto. Suluissa olevat numerot osoittavat korttelin, joiden käyttöön korttelipuisto on varattu. Korttelipuiston rakentamisesta ja kunnossapidosta vastaavat kiinteistöjen omistajat.

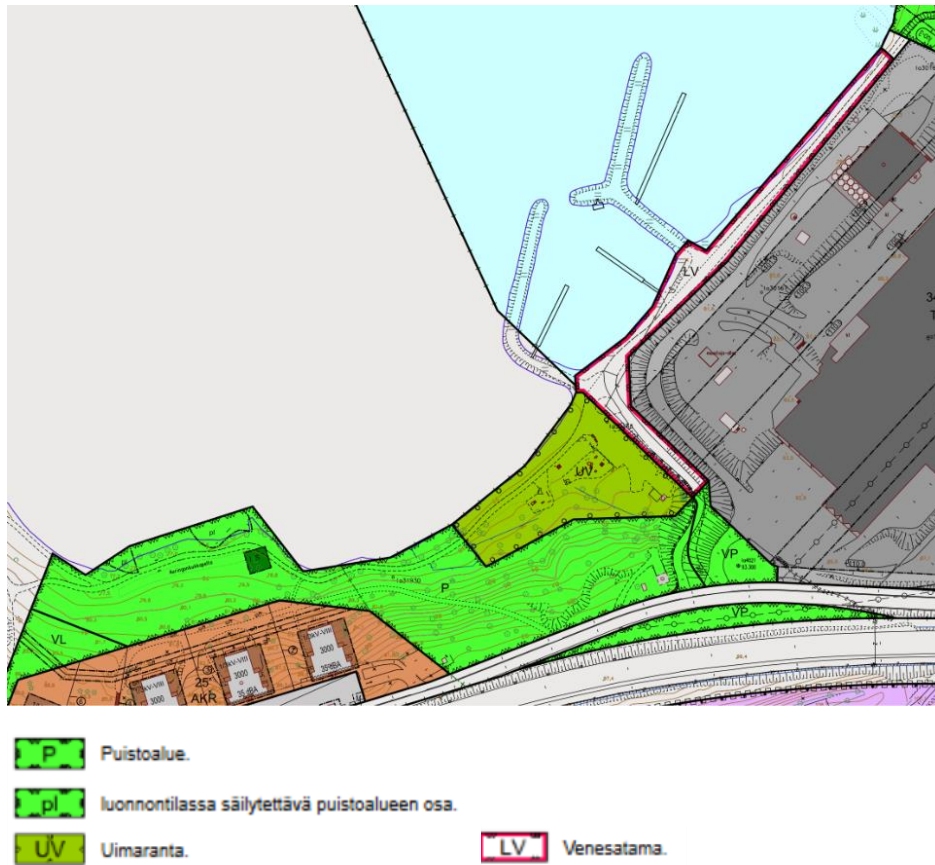
Puisto, jossa ympäristö säilytetään. Olemassa oleva puisto on säilytettävä tai vaiheittain uusittava. Alueelle on laadittava erillinen puistosuunnitelma, joka on hyväksyttävä museoviranomaisella.

Lähivirkistysalue, jolla ympäristö säilytetään. Alueen hoitotoimenpiteissä tulee ottaa huomioon rinnemetsän luontoarvot. Alueelle on laadittava erillinen puistosuunnitelma, joka on hyväksyttävä museoviranomaisella, alueellisella ELY-keskuksella ja kunnan ympäristösuojeluviranomaisella.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeänä ympäristönä säilytettävä alueen osa. Alueen puisto tulee säilyttää tai hoitaa niin, että liito-oravan pesäpuut ja niitä suojaavat puut sekä liikkumisen kannalta riittävä puisto säilyy.

12. Maisematyöluvan tarve

Alueen käsittely ei edellytä maisematyölupaa.